

Bohoslužby v Zábřeze 26.března 2017

J 9,1-41

Milé sestry, milí bratři, nedávno se nám na skupině konfirmandů stala nemilá věc. Uvařili jsme si čaj, dali do něj cukr a spokojeně se usadili. Když jsme čaj ochutnali, poněkud se nám zašklebil úsměv. Mnozí už asi tušíte, co se stalo. Místo cukru jsme do něj dali sůl. Důvod přehmatu byl klasický, vzali jsme dózu s nápisem cukr a z ní sypali do čaje. Koho by napadlo, že když to vypadá jako cukr a je tam napsáno cukr, že tam ve skutečnosti bude sůl? Člověk se nad takovou příhodou pousměje, ale zároveň si může uvědomit i něco ze svého fungování. Proč jsme se tak lehce spletli? Neochutnali jsme. A proč jsme neochutnali? Protože jsme se spokojili s tím, co vidíme. Jsme na to tak zkrátka zvyklí. Vnímáme předně zrakem a to nám často stačí. Chuť by přišla na řadu až tehdy, když bychom si nebyli jisti tím, co vidíme. Z tohoto krátkého zážitku je zřejmé, jak důležitý je pro člověka zrak, jak veliký mu přikládáme význam. Dalo by se říct, že jsme takto stvořeni, abychom vnímali a orientovali se pomocí světla. Stačí si vzpomenout na různá slovní spojení či biblické citáty. Světlo je první, co Bůh zemi dává, přeneseně pak říkáme, že někdo má přehled, rozhled, když je vzdělaný, znalý. Ztráta možnosti orientovat se zrakem tak znamená velikou komplikaci do našeho života.

Otázku slepoty otvírají zajímavým způsobem Ježíšovi učedníci. Když potkají slepého, ptají se, kdo zde zhřešil. Co se stalo, že přišel takovýto trest? Jdou na to celkem logicky. Nějaký stav, který neodpovídá normě, má svou příčinu. Něco se muselo stát, že věci jsou najednou jinak. Hřích se nabízí na prvním místě. Nabízí se až nebezpečně. Jistě, často si člověk zaviní nepříjemnosti sám svým způsobem života, jednání, hodnotami, o které se opírá. Někdy to i zdědí, přenesse se na něho cosi z předešlé generace. Ale je to dost laciné zdůvodnění nepříjemného stavu člověka. Proto Ježíš neodpoví na otázku učedníků podle očekávání, ale ukáže k něčemu jinému. Stav toho člověka je zde proto, aby se ukázaly skutky Boží. Neříká se tím přímo, že Bůh nechal oslepnout, aby se teď jako hrdina podílel na jeho uzdravení. Nejde o žádné předem připravené divadlo. Je to poukaz na hledání Boží milosti, hledání naděje na řešení situace v Bohu. To je totiž hlavní důraz Ježíšova díla v tomto světě. Nepřichází soudit, proč jsme se stali hříšníky, proč jsme se svými životy někde jinde, než bychom podle původního plánu být měli. Přichází nám ukázat, že se smíme vrátit, je tu naděje na uzdravení našeho života. Ještě než toho slepého uzdraví, tak znovu připomíná, co má být i naší cestou života, na co se máme zaměřit. Nehledejme, proč jsou na tom lidé zle, nesudme jejich životy, ale

zvěstujme jim slovo naděje, slovo záchrany, kterou přináší Ježíš. To je ono zjevení skutků Božích na tomto slepém člověku. Není rozhodující, co se stalo, ale je rozhodné, že existuje způsob, jak to napravit.

Ježíš při tom o sobě mluví jako o tom, který je světlo světa. Světlo poráží temnotu, přichází, aby tam, kde člověk ztrácel jistotu svých kroků, tuto jistotu opět získal. Ježíš tak přichází do lidského života, aby se cosi změnilo. Přichází, aby přestal tápat, bloudit. Proto také dnešní příběh nekončí tím, že slepému se vrátil zrak a může nastat veliké veselí. Oni totiž spíše nastávají veliké problémy. Stalo se něco mimořádného, ale to okolí se s tím nedokáže vyrovnat. Velice zvláštním, ale ne zase ojedinělým. Člověk, který je zasažen Ježíšem a velice radikálně se změní jeho život, ten mnohdy vyvolává spíše podezření než radost. Jen si vzpomeňme na apoštola Pavla. A možná si vzpomeňme i na své životy, zda jsme se tvářili v tvář nově uvěřivším sami v sobě neptali, je-li to opravdu upřímné vyznání, opravdový obrat v životě. Na dóze je napsáno cukr a tak si jen těžko vybavujeme, že by tam mohla být sůl. Víme, co vidíme. Stejně tak to vědí i ti, kteří se setkávají s oním uzdraveným.

Když se podíváme na vše, čím musel onen uzdravený slepec projít, možná bychom v jeho situaci uvažovali, že by bylo lepší raději zase nevidět. Vždyť to skoro vypadá, že udělal něco nepatřičného, když se nechal od Ježíše uzdravit. Jistě v nás dokáže okolí také vyvolat podobné pocity. V člověku je radost z toho, že byl nalezen a uzdraven, ale najednou se dostane do situace, kdy toho skoro až lituje a říká si, že možná to nebyl dobrý nápad, nebylo to tak úžasné. Uvěřil snad nějakému klamu? Dal se zmást laciným ziskem svého uzdravení? Skoro se zdá, že být uzdraven Ježíšem skutečně ještě neznamená velikou výhru. Vždyť se tolik věcí postaví proti člověku. Najednou přicházejí argumenty, které se zdají být logické a jasně viditelné. Kolikrát je naše nadšení a radost víry pokoušena právě jasnými logickými argumenty, které říkají, že věřit v Ježíše je hloupost. Kdo ho viděl? Jeho vzkříšení byl jen přelud. Naopak se našel hrob, který je podepsán jeho jménem a obsahuje jeho kosti. Jak by tedy mohlo být pravda, co se o něm píše v evangeliích? A ta uzdravování či zázraky? Vše se dá vysvětlit, buď tím, že šlo o klam, nebo použil nějaký přirozený jev, který ostatní neznali. Farizeové to měli také jednoduché. Ten člověk porušuje sobotu a tak nemůže být od Boha. Je to zase jako s tím cukrem. Vidíme, co je tam psáno, a to nám stačí. To rozhoduje.

Uzdravený slepec je zahrnut argumenty, které se snaží zlehčit Ježíšovo uzdravení. Ale on se nedá. To je úžasné. Nedokáže oponovat učeným sporům, ale má jednoduchou odpověď. Bůh hříšníky neslyší, jak by tedy mohl udělat něco takového. Neví, odkud je, ale ví, co učinil. Ví, že všechno, co prožil, není klam, ale je to skutečnost. Proto se nedá a působí až takovým drzým dojmem. A sklízí nakonec pohrdání, odsouzení. Musí to až bolet. Sám ses narodil v hříchu a nás budeš poučovat? To je silná zbraň, vytáhnout minulost. Snad právě proto Ježíš učedníkům říkal, aby nepátrali po tom, co bylo, ale vzhlíželi k tomu, co být může, co s Ježíšem přichází. Nemluvím o minulosti, když chceme vést k naději. Ale když chceme soudit, minulost se dobře

hodí. Tak jako u tohoto slepce. Farizeové mají jasno. Narodil ses v hříchu. Říkají to, aby sami sebe vyvýšili, aby ukázali, že oni jsou něco jiného, ale on je hříšník a nemůže tomu rozumět. Nemůže rozumět Bohu. Prostě nemůže chápat, že když je na dóze napsáno cukr, tak tam nebude sůl. Nemůže rozumět tomu, co vidí. Jako hříšník přeci neviděl vůbec nic.

Když je ten člověk vyhnán, přichází za ním Ježíš. A opět jde vidění, použití zraku. Ten uzdravený slepec je dotázán na víru v Syna člověka, tedy Mesiáše. A když se po něm ptá, je odkázán na to, co vidí. Pozoruhodné místo. Víra obvykle nebývá postavena na tom, co vidí. Nestojí na tom, co si můžeme ohmatat a dobře prohlédnout. Zde je tomu ale trochu jinak. A má to svůj záměr. Koho vlastně ten uzdravený vidí? Člověka? Jistě, ale nejen. Co má před očima, se mu spojuje s tím, co prožil. Když tedy vidí Ježíšovu tvář, vidí za ní toho, který řekl, že se má umýt v rybníku, aby viděl, vidí toho, který řekl, že není důležité, kdo zhřešil, ale je důležité, že se můžou projevit skutky Boží. Vidí toho, který řekl, já jsem světlo světa. Vidí v tuto chvíli víc, než vnímají jeho oči. Když totiž k němu Ježíš mluvil, tak ho opravdu neviděl. Přesto mu uvěřil. Teď už se mu jen vše spojuje. Ten, komu uvěřil, ten stojí před ním a je to Syn člověka. Proto věří. Ne kvůli tomu, co viděl, ale co prožil. Proto dojde až k tomu, že v dóze s nápisem cukr je vlastně sůl.

Ceníme si svého zraku a nedokázali bychom se bez něj dobře obejít. Ježíš nám ale ukazuje k tomu, že vidět je možné i jinak, než sami dokážeme. Není zkrátka vidět jako vidět. Co máme přímo před očima nás může někdy mást, může být prázdné a zavádějící. Jako třeba u těch farizeů, kteří viděli jen porušení soboty, ale nějak nedohlédli, co se za tímto Ježíšovým jednáním skrývá. Viděli je to, co chtěli, a tím pádem nemohli ani vidět, ale ani slyšet, co říká Bůh. Spokojili se s tím, co mají před očima a podle toho soudili. Avšak je třeba umět vidět dál. K tomu ukazuje Ježíš v dnešním příběhu. Vede nás k tomu nejen vnímat očima, ale vnímat k tomu viděnému také Boží hlas. Tak jako to bylo u proroka Samuele, o kterém jsme také dnes četli. Neřídil se jen tím, co vidí, ale naslouchal, co říká Bůh, pronikal do toho, co existuje, ale jeho oči už nejsou schopny vidět. Takovou situaci sami moc dobře známe. Vždyť také nevybíráme jen podle obrázku, podle toho, co vidíme, ale jdeme dál, použijeme i jiné možnosti, abychom skutečně poznali, jaká je skutečnost. Ať se již jedná třeba o výběr životního partnera, anebo zaměstnání, či obyčejných věcí do domácnosti. Nespoléháme jen na to, co máme před očima. Jak důležité je to i pohledu na Boží dílo, si uvědomujeme nejen nad dnešním textem, ale i při pohledu vpřed k velikonočním svátkům. I zde se mísí to, co máme před očima se skutečností. Před očima máme zbitého a zmučeného člověka, a nepoznáváme, že to není pohled z okna, ale pohled do zrcadla. A zároveň v tom zbitém a zmučeném ukřižovaném nevidíme svými zraky mocného krále. Stejně jako ho často nevidíme v mnoha věcech a událostech kolem nás. Přesto zde je a působí. Přichází a jedná i když máme pocit, že se nic neděje, je vzdálený. On nám dává možnost vidět víc, než jen sami sebe ve své dokonalosti a moudrosti. Proto poznáváme, že i my, ačkoliv fyzicky zdraví, potřebujeme jeho dotyk, kterým uzdravuje naši slepotu. Slepota, která přikrývá náš hřích a brání poznání, že i pro nás se dějí velikonoční události, i pro nás je Ježíš ukřižován a vzkříšen. Ať tedy v jeho světle smíme vidět svou slabost, kterou vyznáváme, stejně jako naději, se kterou se upínáme k Ježíšovu kříži a

přijímáme skrze něj nový život.

Pane Ježíši, otvíráš náš zrak, dáváš vidět víc než jen spatří naše oči. Smíme v tobě vidět svého Spasitele. Otevírej náš zrak, ať i k nám přichází tvé světlo ukazující náš život v pravdě a naději.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }